

IZVJEŠĆE ZA MEDIJE

EUROPSKE BANKE POVLAČE SE IZ FINANCIRANJA NUKLEARNE ELEKTRANE BELENE U BUGARSKOJ!

UniCredit Grupa, HVB i Deutsche Bank smatraju da je Bugarski projekt preriskantan

Greenpeace, Friends of the Earth i monitoring grupe pozivaju Bugarsku da promijeni svoju energetska politiku

Berlin/Prag/Beč/Sofija/Milano - 20.10.2006. *UniCredit grupa* (1) i *Deutsche Banka* obavijestile su koaliciju okolišnih i monitoring organizacija da se povlače iz financiranja dviju nuklearnih elektrana pored Bugarskog grada Belene.

Odluka je donijeta tjedan dana nakon što je *Standard and Poor* smanjio ocjenu Bugarske nuklearke sa “razvojne” na “negativnu” zbog njihovog 51% učešća u Belene (2). Petko Kovachev iz Sofijskog ureda *CEE Bankwatch-a* komentirao je: “Nuklearna elektrana Belene je ogroman financijski i okolišni rizik. Svi su toga svjesni osim Bugarske vlade”(3)

Tokom razgovora u Beču prošle srijede između *GLOBAL2000*, *Friends of the Earth Europe* i *Greenpeacea* sa *Bank Austria/Creditanstalt* kćerkom *UniCredit-a*, austrijska banka se pokazala potpuno svjesnom činjenice da njeni korisnici ne žele biti uključeni u rizične nuklearne investicije. Patricia Lorenz iz *Friends of the Earth Europe* komentirala je: “Jasno je da su te banke svjesne rizika koji se veže za financiranje nuklearnih elektrana. *Bank Austria* je bila jedna od glavnih pokretača za odustajanje angažmana *UniCredit-a* u projekt Belene pošto su uvidjeli veliki rizik.”

Zbog odluke *UniCredit Grupe* i *Deutsche Banke* o povlačenju iz projekta Bugarske Nuklearne elektrane Belene, oba natjecateljska konzorcija za gradnju nuklearke izgubile su veliki dio financijske podrške. Ruska kompanija *Atomstroyexport* računala je na učešće svog njemačkog partnera *Siemens* koji dobiva kredite od *HVB/Hypovereinsbank*, kćerke *UniCredit Grupe*, i *Deutsche Banke*. Češko-ruska *Škoda Allianz* ovisi o potpori *UniCredita* preko svoje Češkog ogranka *Živnostenska banka*.

Bugarski ministar za gospodarstvo i energiju Rumen Ovcharov naglasio je ranije ovaj tjedan da će sljedeći utorak biti objavljena odluka o izboru građevinskog ugovaratelja za Belene.

Jan Haveramp Greenpeacov stručnjak za područje nuklearne energije u Srednjoj Europi rekao je:

“Zanima me da li će se to sada stvarno dogoditi pošto vidimo da financijska podloga projekta propada. Vrijeme je da Bugarska prekine taj nuklearni zaraženi san i pogleda u budućnost. Bugarska ima enormne potencijale smanjenja energetske gubitaka, koji u dugoročnom smislu mogu osloboditi više potencijala nego što će Belene ikada proizvesti. Na vrhu toga stoje neiskorišteni

resursi obnovljivih izvora energije poput vjetrova, biomase, vode i sunca. Ovaj trenutak je prilika za Bugarsku: Pozivamo Bugarsku Vladu da sada promijeni svoju energetska politiku.”

Prošlog tjedna, na petak 13-ti, građani iz udruga za zaštitu okoliša u 23 zemlje protestirali su ispred lokalnih ogranaka banaka protiv interesa UniCredit Grupe za projekt Belene.(4) U Njemačkoj je tisuće ljudi poslalo pisma *HVB* i *Deutsche Bank* kako bi izrazilo neslaganje sa interesom banaka u financiranje opasnih nuklearnih projekata, a prosvjedi u 60 Njemačkih gradova najavljeni su za sljedeći tjedan. Heffa Schucking iz Njemačke organizacije *Urgewald* rekla je: “Jasno je da puno ljudi nije zaboravilo Černobil i ne prihvaćaju da njihove banke trebaju poticati nove nuklearne projekte. “

Ranije ove godine *Bayerische Landesbank* i *Commerzbank* također su opovrgnuli učešće u projektu Belene, iako ih je Bugarski ministar za gospodarstvo i energiju Rumen Ovcharov spomenuo kao zainteresirane. U ljeto Belgijska *KBC Grupa* opovrgnula je interes u financiranje Belene preko svog češkog ogranka *CSOB*, a Francuski *Societe Generale Group* povukao je svoj češki ogranak *Komercni banka iz Škoda Allianz* nakon saznanja o rizicima projekta Belene.

Jan Haverkamp je zaključio: “ *UniCredit* i *Deutsche bank* nedavno su pokazale zanimanje za ostale klimave nuklearne projekte u Srednjoj Europi, kao što su Mochovice u Slovačkoj i Cernavoda u Rumunjskoj. Iskreno se nadamo da povlačenje iz projekta Belene također znači da će se potpuno okrenuti prema stvarnim rješenjima kao što je razvoj energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u regiji.

Za više informacija:

Petko Kovachev, CEE Bankwatch, tel.: +359 888 420 453, e-mail: petkok@bankwatch.org

Jan Haverkamp, Greenpeace, tel.: +420 603 569 243, e-mail: jan.haverkamp@diala.greenpeace.org

Heffa Schücking, urgewald, tel.: +49 160 967 614 36, e-mail: heffa@urgewald.de

Silva Hermann, GLOBAL 2000, tel.: +43 699 14 2000 17, e-mail: silva@global2000.at

Patricial Lorenz, Friends of the Earth Europe, tel.: +43.699 118 945 80, e-mail: patricia.lorenz@foeeurope.org

ZA UREDNIKE:

Fotografije Belene i prošlotjednih demonstracija se mogu dobiti od navedenih kontakata.

Kronologija i podaci o projektu nuklearne elektrane Belene, zatim problemi i kompanije koje su uključene u projekt također se mogu dobiti od navedenih kontakata.

(1) *UniCredit Grupa* vodi sljedeće najveće banke: *UniCredito* u Italiji, *HVB* u Njemačkoj, *Bank Austria-Creditanstalt* u Austriji, i vlasnik je velikog broja lokalnih banaka uglavnom u Srednjoj i Istočnoj Europi.

(

(2) *Standard & Poor*, 11.10.2006.

(3) Projekt Belene započeo je 80-tih godina i zaustavljen je 1992. zbog zabrinutosti za okoliš i gospodarstvo. Između ostalog projekt je kritiziran jer je smješten na seizmički aktivnom području.

Tokom 2003. Bugarska vlada oživjela je projekt nadajući se da će stvoriti jakog igrača na energetskom tržištu Balkana. Kritike su ipak naglasile da barem jedan od predloženih vrsta reaktora (VVER 1000/320) ne bi mogao biti primjenjen na primjer u Njemačkoj. Druga vrsta reaktora još nije niti licencirana prije u Europi. Od samog početka projekt su označile manipulacije, odgode i kontroverze, među kojima je i zadnja otkrivena u

Bugarskom tisku o tome da Ministar Energetike prima gotovo 3/4 svoje mjesečne plaće od državnih nuklearnih kompanija (Bugarske novine 24 sata, edition 17 October 2006).

Dozvola za Procjenu utjecaja na okoliš se već gotovo dvije godine zadržava na sudu zbog loše kvalitete i manipuliranih procedura.

- (3) Demonstracije su se održale u Austriji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Češkoj, Njemačkoj, Grčkoj, Mađarskoj, Italiji, Litvi, Makedoniji, Nizozemskoj, Poljskoj, Portugalu, Rumunjskoj, Rusiji, Srbiji, Slovačkoj, Sloveniji, Španjolskoj, Švicarskoj, Ukrajine, SAD-u.

Zajedno sa Bugarskom koalicijom *BeleNE!* (NO! to Belene), *Greenpeace*, *Friends of the Earth Europe*, *CEE Bankwatch Network*, *GLOBAL 2000 / Friends of the Earth Austria* and *urgewald*, sljedeće grupe su bile uključene: *WISE / NIRS*, *Campagna per la Riforma della Banca Mondiale (Italy)*, *Zelena Akcija / Friends of the Earth Croatia*, *Hnuti DUHA / Friends of the Earth Czech Republic*, *MTVSz / Friends of the Earth Hungary*, *Terra Mileniul III (Romania)*, *ENDEMIT (Serbia)*, *CEETZ (Bosnia and Herzegovina)*, *CZZS (Bosnia and Herzegovina)*, *Ekosvest (Macedonia)*, *Ecodefense (Russia)*, *Ecologistas en Accion (Spain)*.